BESLUT

Datum	Dnr	Sid
2025-10-16	9950-2024	1 (2)

Stf justitieombudsmannen
Karin Almgren

Inspektionen för vård och omsorg får kritik för långsam handläggning i ett tillsynsärende

Anmälan

I en anmälan till JO klagade AA på Inspektionen för vård och omsorg (IVO) och framförde bl.a. att handläggningstiden av ett tillsynsärende avseende ett HVB-hem hade varit lång.

Utredning

JO hämtade in handlingar i ärendet. Därefter begärde JO att IVO skulle yttra sig över det som hade framförts i anmälan angående handläggningstiden.

I yttrandet redogjorde IVO för sin handläggning av ärendet. Myndigheten uppgav att handläggningstiden i det aktuella ärendet delvis hade varit lång och att den inte överensstämde fullt ut med kravet på skyndsam handläggning i 9 § förvaltningslagen (2017:900), FL. Utredningen var, enligt IVO, omfattande och komplex och ärendet hade kopplingar till ett annat tillsynsärende. Dessutom fanns det andra ärenden som bedömdes som mer prioriterade. IVO uppgav vidare att myndigheten periodvis hade haft höga balanser av ärenden inom omsorgsområdet och att flera åtgärder hade vidtagits för att komma till rätta med långa handläggningstider.

AA fick möjlighet att kommentera yttrandet.

Bedömning

Enligt 9 § FL ska ett ärende handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

Av utredningen framgår att IVO inledde ett tillsynsärende avseende det aktuella HVB-hemmet i augusti 2023. Ärendet avslutades i februari 2025, då IVO beslutade att återkalla tillståndet att bedriva hemmet. Handläggningstiden uppgick alltså till 18 månader.

Enligt IVO var utredningen av ärendet komplex. Det berodde bl.a. på att det var nödvändigt att invänta en utredning i ett ärende avseende ett annat HVB-hem,

eftersom myndigheten upptäckte att det fanns kopplingar mellan de bolag som drev de olika hemmen. Under en tidsperiod förekom också omfattande kontakter med flera företrädare för bolaget.

En myndighet ansvarar för att driva sina ärenden framåt och se till att de avgörs inom en skälig tid. Att ett ärende är komplext kan visserligen motivera en något längre handläggningstid än normalt. Myndigheter måste dock organisera sin verksamhet så att handläggningen uppfyller kraven i 9 § FL även när det handlar om ärenden av mer komplicerat slag. Jag kan konstatera att handläggningen av det aktuella ärendet periodvis var påfallande passiv. Alla perioder av passivitet tycks inte heller ha berott på att IVO inväntade utredningen avseende bolaget som hade kopplingar till ärendet. Jag noterar också att handläggningen fortsatte nästan ett helt år efter att myndigheten hade fattat beslut i det andra ärendet. Några godtagbara skäl till det har inte framkommit. Handläggningen har inte varit förenligt med skyndsamhetskravet i förvaltningslagen och det ska IVO kritiseras för.

Av IVO:s yttrande framgår att det har funnits generella problem med långa handläggningstider inom myndigheten, bl.a. uppgick den genomsnittliga handläggningstiden för en viss ärendetyp inom omsorgsområdet till nästan två år under 2024. IVO har även tidigare fått kritik för långsam handläggning inom andra ärendetyper avseende hälso- och sjukvård, såsom klagomål enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) och ärenden om journalförstöring (se t.ex. JO:s två beslut den 26 mars 2025, dnr 2940-2024 och 4427-2024, samt JO:s beslut den 2 september 2025, dnr 11434-2024 och 450-2025). Det är bekymmersamt att liknande brister förekommer inom flera delar av myndigheten. Av IVO:s yttranden i tidigare ärenden framgår att myndigheten har vidtagit vissa åtgärder för att komma till rätta med handläggningstiderna. Jag utgår från att IVO även vidtar åtgärder för att handläggningstiderna inom omsorgsområdet ska vara godtagbara.

Det som i övrigt har kommit fram i ärendet ger inte anledning till någon åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av stf JO Karin Almgren. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Seniora rättssakkunniga Sara Uhrbom har föredragit ärendet och tf. byråchefen Maria Karlströms har deltagit i beredningen.